

אודות מלחמה של כללות עם ישראל הוא (גם) הורָאָה לְכָל אָחָד
 וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בעבודה הרוחנית שלו בה עליו לצאת למלחמה רוחנית
 (כפי שיתבאר להלן) וּבְכָל הַזְּמַנִּים. שְׁהָרִי פֶלַת הַתּוֹרָה (שְׁעֵנְיָנָה
 הוא הוֹרָאָה, לימוד והוראת דרך, כמוכבא בוותר ובכמה מקומות שהמילה
 תורה היא מִלְשׁוֹן הוֹרָאָה⁶)
 היא מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב⁷,
 שְׁנַתְנָה בִּירוּשָׁה לְכָל אָחָד
 וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לכל יהודי בכל
 הדורות, ומכִּינּוֹן שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
 "תּוֹרַת חַיִּים" (שמכל דבריה

וענייניה יש ללמוד הוֹרָאָה
 בַּחַיִּים), הָרִי מוּבָן שֶׁפֶל
 הָעֵנְיָנִים בְּזוֹה, כל פרט בתורה,
 כּוֹלֵל גַּם הָעֵנְיָן דְּכִי־תִצָּא
 לַמִּלְחָמָה גו', הֵם הוֹרָאָה
 בַּחַיִּים לְכָל אָחָד וְאָחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל ובעבודה הרוחנית של כל
 יהודי יש עניינים שהם 'מלחמה', כפי
 שממשיך ומבאר.

ובאור עֵנְיָן "כִּי־תִצָּא
 לַמִּלְחָמָה" בַּעֲבוּרַת פֶּלַת אָחָד
 וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הֵנָּה תוֹכֵן
 מִלְחָמָה זוּ בַּעֲבוּרַת הָאָדָם
 המלחמה הרוחנית של היהודי כנגד
 האויב הרוחני שלו הוא מֵה
 שְׁהָאָדָם צָרִיף לְכַבּוֹשׁ אֶת
 עֵנְיָנֵי הָעוֹלָם שנמצאים מחוץ
 לגבול הקדושה ולהעביר אותם
 לממשלת הקדושה וְלַעֲשׂוֹתָם
 כְּלִים לְאֱלֹקוֹת לעדן ולזכך אותם
 שיהיו ראויים לכך שישרה עליהם אור
 אלוקי. וְזוֹהוּ כִּי־תִצָּא לַמִּלְחָמָה
 עַל אִיבִיךָ גו', ולכן הכתוב מדִּיק
 ואומר שהיציאה למלחמה היא "על"

נאמר בתחילת פרשת השבוע:
 כִּי־תִצָּא לַמִּלְחָמָה עַל אִיבִיךָ וְנִתְּנָה לְךָ אֶלְקִיךָ בְּיַדְךָ וְשָׁבִיתָ
 שְׂבִיבוֹ¹. וְיָדוּעַ דִּיקָה הַשְׂאֵלָה הַמְּבוֹסֶסֶת עַל דִּיקָה בַּלְשׁוֹן הַפְּסוּקָה שֶׁשָּׂאֵלוּ
 רְבוּתֵינוּ נְשִׂיאֵינוּ בְּזוֹה², מֵהוּ דִּיקָה הַלְשׁוֹן "עַל אִיבִיךָ"
 דִּיקָא מדוע הכתוב מדִּיק ואומר "כי
 תצא למלחמה על אויבך".
 דִּלְכָאוּרָה הִנֵּה מֵתָאִים יוֹתֵר
 הַלְשׁוֹן מִלְחָמָה "עַם אִיבִיךָ"
 או מִלְחָמָה "בְּאִיבִיךָ", וּמֵהוּ
 "עַל אִיבִיךָ" ?

בס"ד. שבת פרשת תצא, ו"ד. אלול ה'תשמ"ה.

(הנחה בלתי מוגה)

כִּי־תִצָּא לַמִּלְחָמָה עַל אִיבִיךָ וְנִתְּנָה לְךָ אֶלְקִיךָ
 בְּיַדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׂבִיבוֹ¹. וְיָדוּעַ דִּיקָה
 רְבוּתֵינוּ נְשִׂיאֵינוּ בְּזוֹה², מֵהוּ דִּיקָה הַלְשׁוֹן "עַל
 אִיבִיךָ" דִּיקָא. דִּלְכָאוּרָה הִנֵּה מֵתָאִים יוֹתֵר
 הַלְשׁוֹן "עַם אִיבִיךָ" או "בְּאִיבִיךָ", וּמֵהוּ "עַל
 אִיבִיךָ". גַּם מְדִיקָים² בְּמָה שֶׁפֶל הַפְּתוּב לּוֹמֵר
 וְשָׁבִיתָ שְׂבִיבוֹ. וּמִשְׁמַעוֹת הָעֵנְיָן הוּא, שְׁמָה
 שְׁלוֹקָתָ מִן הָאוֹיֵב עַכְשֵׁי
 (וְשָׁבִיתָ) הִנֵּה עֵנְיָן שֶׁל שְׂבִי
 לְפָנֵי־זוֹה כְּבָר הִיָּה 'שְׂבִי' קוּדֵם לְכֵן,
 הִנֵּנוּ שְׁהִיָּה שְׂבִי בִיָּדִי
 הָאוֹיֵב³ שְׁלַקָּה אוֹתוֹ בְּשִׁבִי מִמִּישָׁהוּ
 אַחֲרֵי. וְצָרִיף לְהִבִּין, דִּלְכָאוּרָה
 לֹא כֵן הוּא דָרָף הַמִּלְחָמוֹת,
 שְׁבָרָרָף כָּלֵל מָה שְׁלוֹקָתִים מֵהָאוֹיֵב (וְשָׁבִיתָ)
 הוּא דָּבָר שְׁהִיָּה שִׁיף לְאוֹיֵב (וְלֹא דוֹקָא דָּבָר
 הַשְׂבִי בִיָּדִי הָאוֹיֵב⁴), וְלָמָּה דִּיקָה לּוֹמֵר וְשָׁבִיתָ
 שְׂבִיבוֹ. גַּם צָרִיף לְהִבִּין תוֹכֵן הָעֵנְיָן שְׁבָרָרָרָף
 הַפְּתוּבִים, וְגִלְחָה אֶת רֹאשָׁה וְעִשְׂתָּה אֶת צַפְרָנְיָהּ
 וְגו' וּבְכֹתָהּ אֶת אִבֵּיהָ וְאֶת אִמָּהּ יָרַח יָמִים גו'⁵.
 וְנִקְוֹדַת הַבְּאוּר בְּזוֹה, דְּעֵנְיָן כִּי תִצָּא לַמִּלְחָמָה גו'
 הוּא (גַּם) הוֹרָאָה לְכָל אָחָד וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
 וּבְכָל הַזְּמַנִּים. שְׁהָרִי פֶלַת הַתּוֹרָה (שְׁעֵנְיָנָה הוּא
 הוֹרָאָה, תּוֹרָה מִלְשׁוֹן הוֹרָאָה⁶) הִיא מוֹרְשָׁה
 קְהֵלֶת יַעֲקֹב⁷, שְׁנַתְנָה בִּירוּשָׁה לְכָל אָחָד וְאָחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל, וּמִכִּינּוֹן שֶׁהַתּוֹרָה הִיא "תּוֹרַת חַיִּים"

(הוֹרָאָה בַּחַיִּים), הָרִי מוּבָן שֶׁפֶל הָעֵנְיָנִים בְּזוֹה, כּוֹלֵל גַּם הָעֵנְיָן דְּכִי־תִצָּא
 לַמִּלְחָמָה גו', הֵם הוֹרָאָה בַּחַיִּים לְכָל אָחָד וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל.
 עֵנְיָן "כִּי־תִצָּא לַמִּלְחָמָה" בַּעֲבוּרַת פֶּלַת אָחָד וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הֵנָּה תוֹכֵן
 מִלְחָמָה זוּ בַּעֲבוּרַת הָאָדָם הוּא מָה שְׁהָאָדָם צָרִיף לְכַבּוֹשׁ אֶת עֵנְיָנֵי
 הָעוֹלָם וְלַעֲשׂוֹתָם כְּלִים לְאֱלֹקוֹת. וְזוֹהוּ כִּי־תִצָּא לַמִּלְחָמָה עַל אִיבִיךָ גו',
 וְנִקְוֹדַת הַבְּאוּר בְּזוֹה, דְּעֵנְיָן כִּי
 תִצָּא לַמִּלְחָמָה גו' הַאֲמוּר כֵּן

(1) פרשתנו (תצא) כא, י. (2) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתע. ועוד. (3) ראה פירש"י חוקת כא, א ד"ה וישב. רא"ם ושפ"ח שם.
 לקו"ש ח"א ע' 211. (4) ראה רא"ם שם. (5) שם, יב ואילך. (6) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ס' השרשים שלו ערך ירה. גו"א
 ר"פ בראשית. זח"ג נג, ב. (7) ברכה לג, ד.

שבת פרשת תצא, י"ד אלול, ה'תשמ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 כדי העיסוק בענייני הרשות, האדם הוא "על איביך", למעלה מן
 44 האויב שנלחם עמו ויש לו יתרון ועלינות על ענייני העולם שאיתם
 45 הוא בא במגע. וטעם הדבר הוא דמפנין שגם עבודתו העיסוק של
 46 האדם עם ענייני העולם באופן שניכר בכך שזו עבודת ה' בענייני הרשות
 47 היא על-פי תורה, וכדייך
 48 הלשון בפירוש רש"י "הפיתוב
 49 מדבר", היינו שזו מלחמה שהאדם
 50 מצווה בה מכוח הכתוב כיוון שגם
 51 מלחמת הרשות, העבודה
 52 דבירור ענייני רשות, גם פה
 53 מדבר הפיתוב, וגם היא עניין מן
 54 התורה. לכן גם מלחמה זו היא
 55 באופן כזה שכבר ביציאה למלחמה
 56 האדם נמצא "על איביך",
 57 למעלה מן האויב. ועל-ידי
 58 שהיציאה למלחמה עוד לפני
 59 המלחמה עצמה היא באופן זה
 60 (שהאדם יודע שהוא "על
 61 איביך"), הרי גם הנצחון
 62 שעל-ידי-זה הניצחון על ענייני
 63 העולם וה'כבוש' שלהם לצד הקדושה
 64 הוא באופן מיוחד, נצחון
 65 באופן של הצלחה כי הניצחון
 66 בסוף המלחמה הוא בהתאם לאופן
 67 היציאה למלחמה מלכתחילה.
 68 וממשיך הפיתוב לאחר "כי תצא
 69 למלחמה על איביך", המדבר על אופן
 70 היציאה למלחמה, ממשיך הכתוב
 71 ומדבר על הניצחון במלחמה, "ונתנו
 72 ה' אלקיך בידך". והולך ומבאר
 73 את תוכן העניין בעבודה הרוחנית,
 74 דהנה ידוע¹² בתורת החסידות
 75 (במאמרים המבארים את הפסוק "פדה
 76 בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו
 77 עמדי") שניצחון מלחמה אפשר
 78 ייתכן שיהיה בכמה אופנים
 79 שונים. הנה נצחון במלחמה
 80 הפא על-ידי עבודה ביגיעה
 81 גדולה ועצומה, הינו שעל-
 82 ידי העבודה ביגיעה עצומה
 83 ובאופן של עבודת פן¹³, מאמץ קשה במיוחד על-ידי-זה פא
 84 הנצחון. ויש נצחון הפא בלי יגיעה, באופן ד"כל מלאכתך

1 אויביך" דכאשר האדם הולך ללחום את המלחמה הרוחנית האמורה
 2 שהיא לכבוש את העולם לצד הקדושה ולעשותו פלי לאלקות,
 3 צריך הוא לדעת כבר בשלב היציאה למלחמה שהוא נמצא במצב
 4 של "על איביך", למעלה מ"איביך"⁸ ועוד לפני שפתח במלחמה
 5 כבר יש לו יתרון ועלינות על האויב.
 6 דהיות שהליכתו למלחמה זו
 7 עצם היציאה למלחמה של 'כבוש'
 8 ענייני העולם לקדושה היא על-פי
 9 ציווי התורה (האומרת לאדם פיר-
 10 תצא גו'), הינו שכל המלחמה
 11 היא בכת התורה, לפיכך אין
 12 אלו שני צדדים שוים
 13 הלוחמים זה עם זה, אלא
 14 הוא היהודי היוצא לכבוש את העולם
 15 נמצא מלכתחילה למעלה מן
 16 האויב וכאמור, יש לו מלכתחילה
 17 יתרון ועלינות.
 18 ואף שפירש רש"י⁹
 19 שבמלחמת הרשות הפיתוב
 20 מדבר, בהלכה יש הבדל בין
 21 "מלחמת חובה" כמו כבוש הארץ
 22 בימי יהושע כנגד בנין "מלחמת רשות"
 23 שהמלך נלחם כדי להרחיב את גבולות
 24 הארץ, וגם במלחמה כמובן הרוחני יש
 25 להבדיל בין "מלחמת חובה"
 26 "מלחמת רשות", כפי שממשיך,
 27 וכיוון שהמלחמה בה מדובר כאן היא
 28 "מלחמת רשות", לכאורה לא מדובר
 29 במלחמה שהאדם מצווה וחייב ללחום
 30 אותה מצד ציווי התורה דיש לומר
 31 פירושו של המושג "מלחמת רשות"
 32 בעבודת האדם, דקאי שכונתו
 33 על פיתוב ענייני רשות
 34 שבעולם דברים אלה שהם מותרים
 35 באכילה והנאה לעשותם פלים
 36 ראויים לאלקות על-ידי
 37 העבודה באופן דכל מעשיך
 38 (ענייני רשות) שאפילו "מעשיך",
 39 ענייני הרשות שאינם ענייני קדושה
 40 כלימוד תורה וקיום מצוות, יהיו
 41 לשם שמים¹⁰ ובכל דרכך
 42 דעה¹¹ לדעת את ה', מפל-מקום גם באופן מלחמה זה, תוך

(8) ראה לקו"ת פרשתנו לו, רע"א. ובכ"מ. (9) בריש הפרשה. (10) אבות פ"ב מ"ב. (11) משלי ג, ו. (12) ראה בכ"ז ד"ה פדה בשלום לאדמו"ר האמצעי (שע"ת ח"א מט, א ואילך). תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ע' קמא ואילך). תש"ד (סה"מ תש"ד ע' 66 ואילך). ועוד. (13) ע"פ ל' הכתוב - שמות א, יד. וראה פירש"י שם.

כי תצא למלחמה על אויבך

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֲשׂוּיָהּ¹⁴ מעצמה, בלי כל מאמץ מצד האדם. וְהִנְנוּ, דְהַגַּם למרות
 2 שֶׁהָאֵדָם נִמְצָא בְּמִצְבַּב דְּמִלְחָמָה, מְפַל־מְקוֹם הַנִּצְחוֹן הוּא
 3 בְּאוֹפֵן שֶׁל שְׁלוֹם וּבִיטוּל הַמִּנְגָד בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת כְּלוּמֵר,
 4 הַנִּצְחוֹן מוּשָׁג לְלֹא כָל מִלְחָמָה אֲלֵא עַל־יְדֵי־זוּהַ שְׁהָאוֹיֵב מִתְבַטֵּל לְחִלוּטֵין
 5 כְּלַפּוּי וּמִמִּילָא נְהִיָה שְׁלוֹם.
 6 וְכַנּוּדָע¹⁵ בְּעִנְיָן "פְּדָה בְּשְׁלוֹם" 1 בְּלִי יְגִיעָה, בְּאוֹפֵן דְ"כָל מְלֹאכְתָךְ עֲשׂוּיָהּ"¹⁴.
 7 נִפְשֵׁי מְקָרְב לִי"¹⁶ גוֹ', שֶׁאִמֵר 2 וְהִנְנוּ, דְהַגַּם שְׁנִמְצָא בְּמִצְבַּב דְּמִלְחָמָה, מְפַל־
 8 דוּד הַמִּלֵּךְ לְגַבֵי הַמִּלְחָמָה שֶׁהִיִּיתָה לוֹ 3 מְקוֹם הַנִּצְחוֹן הוּא בְּאוֹפֵן שֶׁל שְׁלוֹם וּבִיטוּל
 9 עַם אֲנִשֵׁי אֲבִשְׁלוֹם דְאַף שְׁהִיָה 4 הַמִּנְגָד בְּתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת. וְכַנּוּדָע¹⁵ בְּעִנְיָן "פְּדָה
 10 מִצְבַּב שֶׁל קָרְב וּמִלְחָמָה (כְּדִיוּק 5 בְּשְׁלוֹם נִפְשֵׁי מְקָרְב לִי" גוֹ'¹⁶, דְאַף שְׁהִיָה מִצְבַּב
 11 לְשׁוֹן הַכְּתוּב שֶׁהַפְּדִיָה הִיא "מְקָרְב 6 שֶׁל קָרְב וּמִלְחָמָה ("מְקָרְב לִי"), מְפַל־מְקוֹם
 12 לִי"). מְפַל־מְקוֹם הַפְּדִיָה 7 הַפְּדִיָה וְהַנִּצְחוֹן מְקָרְב זֶה הִיא בְּשְׁלוֹם, הִנְנוּ גַם
 13 וְהַנִּצְחוֹן מְקָרְב זֶה הִיא 8 שְׁלוֹם מְלִשׁוֹן שְׁלָמוֹת¹⁷. דְזֵהוּ עִנְיָן הַנִּצְחוֹן בְּלִי
 14 בְּשְׁלוֹם, לְלֹא מִלְחָמָה, וְהַנִּצְחוֹן 9 יְגִיעָה אֲלֵא בְּאוֹפֵן דְ"כָל מְלֹאכְתָךְ עֲשׂוּיָהּ". וְזֵהוּ
 15 מוּשָׁלֵם הִנְנוּ לֹא רַק 'שְׁלוֹם' בְּמוֹבֵן 10 שְׁתָּבוּב "וְנִתְּנוּ ה' אֶלְקֵיךְ בְּיַדךְ", דְעַל־יְדֵי
 16 שֶׁל הַעֲדָר מִלְחָמָה אֲלֵא גַם שְׁלוֹם 11 שְׁהִיָצִיאָה לְמִלְחָמָה הִיא כְּדָבְעֵי, שְׁיִוצֵא "עַל
 17 מְלִשׁוֹן שְׁלָמוֹת¹⁷. דְזֵהוּ עִנְיָן 12 אֵיבִיךְ", הִנֵּה אֲזוֹ הַנִּצְחוֹן בָּא מְלִמְעָלָה (בְּלִי
 18 הַנִּצְחוֹן בְּלִי יְגִיעָה אֲלֵא 13 יְגִיעָה), וְהַנִּצְחוֹן הוּא בְּאוֹפֵן שֶׁל נְתִינָה וּמִתְּנָה
 19 בְּאוֹפֵן דְ"כָל מְלֹאכְתָךְ 14 (וְנִתְּנוּ), דְכָל הַנּוֹתֵן בְּעֵין יָפָה נּוֹתֵן¹⁸, הִנְנוּ נִצְחוֹן
 20 עֲשׂוּיָהּ" מעצמה וזהו כמובן ניצחון 15 בְּעֵין יָפָה וּבְתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת.
 21 יוֹתֵר נַעֲלָה מֵאִשֵׁר נִצְחוֹן שְׁמוּשָׁג עַל־ 16 אָמְנָם, אֵף שְׁשְׁלָמוֹת נִצְחוֹן הַמְּלַחְמָה הוּא
 22 יְדֵי מִלְחָמָה. 17 עַל־יְדֵי הַמְּשָׁכָה וְנִתְּנָה מְלִמְעָלָה,
 23 וְזֵהוּ שְׁתָּבוּב בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ, 18 מְפַל־מְקוֹם הָרִי הַכְּפֻנָה הִיא שְׁהִיָה בִּירוּר עִנְיָנִי
 24 בְּהַמְשֵׁךְ "כִּי תִצֵּא לְמִלְחָמָה עַל אֵיבִיךְ", 19 הַעוֹלָם בְּאוֹפֵן פְּזָה שְׁהִיָה נִצְחוֹן דִּישְׂרָאֵל כְּמוֹ
 25 "וְנִתְּנוּ ה' אֶלְקֵיךְ בְּיַדךְ", 20 בְּמִלְחָמָה כְּפִשׁוּטָה, שְׁהַמְנַצַּח כּוֹבֵשׁ אֶת עִנְיָנִי
 26 דְעַל־יְדֵי שְׁהִיָצִיאָה לְמִלְחָמָה 21 הַמְּנוּצָח עַד שֶׁהֵם בְּכַעֲלוֹתוֹ וְקִנּוּיִים לוֹ. וְכַדִּי
 27 מִתְּכַחֵלָה הִיא כְּדָבְעֵי, שְׁיִוצֵא 22 שְׁעִנְיָנִי הַעוֹלָם יְהִיּוּ לְגַמְרֵי בְּכַעֲלוֹתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 28 "עַל אֵיבִיךְ" מִתּוֹךְ יִתְרוֹן וְעִלְיוֹנוֹת 23 הַמְּנַצָּחִים וּמְבַרְרִים וְכוּבָשִׁים, אֵינּוּ מְסַפִּיק הַנְּתִינָת פַּח'
 29 עַל הָאוֹיֵב, הִנֵּה אֲזוֹ הַנִּצְחוֹן בָּא 24 כְּפַח' מְלִמְעָלָה עַל זֶה, אֲלֵא צְרִיךְ שְׁהָאֲדָם יַעֲבֹד
 30 מְלִמְעָלָה "וְנִתְּנוּ ה' אֶלְקֵיךְ בְּיַדךְ" 25 גַם מְלִמְטָה בְּכַחַו, דְאַזּוֹ הֵם נִכְבָּשִׁים תַּחַת
 31 (בְּלִי יְגִיעָה מִצַּד הָאֲדָם), 26 בְּעִלּוֹתוֹ בְּתַכְלִית¹⁹. וְכִמוֹ בְּקִנְיָנִי מִלְחָמָה שְׁעַל־
 32 וְהַנִּצְחוֹן הוּא בְּאוֹפֵן שֶׁל 27 פִּי הֶלְכָה, כִּיבוּשׁ²⁰ אוֹ חֲזָקָה וְכִיּוּצָא בְּזֵה²¹. וְזֵהוּ
 33 נְתִינָה וּמִתְּנָה (וְנִתְּנוּ), דְכָל 34 הַנּוֹתֵן בְּעֵין יָפָה נּוֹתֵן¹⁸, מוּשָׁג
 35 הַלְכְתִּי שֶׁמִּשְׁמַעֲנוּ כִּי הַנּוֹתֵן מִתְּנָה 35 הַלְכְתִּי וְיֵשׁ סִפְק עַד כִּמָּה הַנְּתִינָה
 36 לְחַבְרוֹ וְיֵשׁ סִפְק עַד כִּמָּה הַנְּתִינָה 36 מוּשָׁלֵמָת, יֵשׁ לְהַנִּיחַ כִּי הַנּוֹתֵן מִעֲנוּיָן
 37 מוּשָׁלֵמָת, יֵשׁ לְהַנִּיחַ כִּי הַנּוֹתֵן מִעֲנוּיָן 37 הַלְחָרִיב וְלַחֹק אֵת הַנְּתִינָה, כִּי הַנְּתִינָה
 38 נּוֹבַעַת מִתְּחִילָה שֶׁל הַנּוֹתֵן לְמַקְבָּל (בְּנִיּוּד לְמַכִּירָה שְׁבָה אֵין לְמוֹכֵר עִנְיָן לְתַת
 39 לְקוֹנָה מֵעֵבֵר לְמַתְחִיבִים), וּבַעֲנִינָנוּ, הַנִּצְחוֹן הַבָּא מִלְּמַעֲלָה הִנְנוּ נִצְחוֹן
 40 בְּעֵינֵי יָפָה נִצְחוֹן שְׁבָא בְּמִתְּנָה גְמוּרָה וְאִינוּ דוֹרֵשׁ שׁוּם מֵאִמְצֵי מִצַּד הָאֲדָם
 41 וּבְתַכְלִית הַשְּׁלָמוֹת וּבוֹסֵף לְכַךְ זֵהוּ נִצְחוֹן מוּשָׁלֵם בְּתַכְלִית. 42

(14) ראה מכילתא יתרו כ, ט. ובכ"מ. (15) ראה מאמרים שבהערה 12. (16) תהלים נה, י. (17) ראה לקו"ת ראה ל, ג. וש"נ. ובכ"מ. (18) בכ"ב נג, ב. (19) ראה גם לקו"ש ח"י ס"ע 62 ואילך. (20) ראה גיטין לח, א. ובתוס' שם. ובכ"מ. (21) ראה רמב"ם ספ"ו מהל' בית הבחירה. הל' תרומות פ"א ה"ה. וראה לקו"ש חט"ו ע' 101 ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וחזקה בפועל. וזהו מה שפכתוב "ונתנו ה' אלקיך בידך ושביית
2 שבי"ו", הכתוב רומז ומלמד דנוסף על נצחון המלחמה הפא
3 על-ידי הנתניה מלמעלה, "ונתנו ה' אלקיך" במתנה, כמבואר לעיל,
4 צריכה להיות גם עבודה מלמטה, "ושביית אתה את שבי"ו".
5 ומדיק בפתוב "ושביית שבי"ו"
6 ("שבי"ו" דיקא היינו דבר שכבר
7 בהיותו ביד האויב נחשב "שבי"ו).
8 דהנה ענין זה (פיבוש וביורו
9 עניני העולם על-ידי עבודת
10 האדם להיות פלים לאלקות
11 הנזכר ונתבאר לעיל) אפשר
12 לבארו בב' אופנים. א',
13 שמקומם הטבעי והמוכן מאליו
14 של הדברים הגשמיים הוא
15 למטה, אלא שהאדם על-ידי
16 עבודתו הרוחנית תוך שימוש
17 בעניני העולם לעבודת ה' מברר
18 ומעלה ומזכך מעדן אותם,
19 הינו שמוציאם ממקומם
20 הטבעי בעולם הזה ומעלה אותם
21 למעלה ממקומם, שיהיו
22 פלים ראויים לאלקות שיאיר בהם
23 האור האלוקי. ב', שמקום
24 מוצאם ושרשם וממילא גם
25 מקומם האמתי של הדברים
26 הגשמיים הוא למעלה, אלא
27 שאחר-כך נשבו מצד הקדושה
28 בידי הצד של היפך הקדושה וירדו
29 למטה, והאדם על-ידי
30 עבודתו עם הדברים הגשמיים הללו
31 לבררם וכו' פודה אותם
32 משביים למטה ומחזירם
33 למקומם הראשון למעלה.
34 והנה אף שגם לפי האופן
35 הא' (שמקומם הראשון של
36 הדברים הגשמיים אליו הם
37 שייכים באופן טבעי הוא למטה,
38 והאדם מעלה אותם
39 ממקומם) הרי עבודה זו היא
40 עבודה נעלית שהרי בכך הדברים
41 הגשמיים מתבררים ומתעלים, מכל-
42 מקום האופן הב' (שעבודת
43 האדם מחזירה את הדברים

הגשמיים שלמטה למקומם הראשון למעלה)
חיות וזירוז יותר פעבודת האדם, וכשהמוגע עם הדברים הגשמיים
בכונה להעלותם הוא מתוך הכרה שבכך מחזירים אותם למקומם הטבעי,
הרי הוא נעשה בתוספת חיות ובתוספת מרץ פי יש בזה גם ענין של
פדיון שבוים שהיא מצנה
רבה²² וחכמיו ז"ל הפליגו במעלת
וחשיבות פדיות יהודי מן השבי, וזוה
מוכן גם לענין פדיון שבוים
ברוחניות, פדיות הענינים האלוקיים
שירדו למטה והחזרתם למקום אליו
הם שייכים באמת, למעלה.
וכמבאר בפניא²³ לענין השמחה
בעבודת ה' שאחת הדרכים להגיע לכך
היא התבוננת שהנפש נמצאת במאסר
הגוף ובשעה שהאדם עוסק בתורה
ובעבודת ה' הנפש משתחררת
מהמאסר ו"שבה אל בית אביה" ודבר
זה צריך לגרום שמחה גדולה, כיוון
שאין לה שמחה גדולה יותר
כצאת מהגלות והשביה,
כמשל בן מלך שהיה בשביה
וטוחן שהיא מלאכה קשה ומפרכת
בבית האסורים כו' ויצא
לחפשי אל בית אביו המלך,
הרי אין לה שמחה גדולה
מזו.
וזהו מה שפכתוב על בירור
והעלאת הדברים הגשמיים "ושביית
שבי"ו"²⁴, שמשמעו שהדבר
הנשפה כעת ונכשב ועובר מצד
היפך הקדושה אל צד הקדושה הנה
שבו לכתחלה בידי האויב
(פנ"ל) ובהיותו למטה לא היה
במקומו האמיתי והטבעי אלא בגלות
ובשבי, דכדי להוסיף חיות
וזירוז פעבודת האדם, על מנת
שיעבוד את עבודתו ביתר חיות
והתלהבות, מבאר הפתוב
שעבודה זו של העלאת הדברים
הגשמיים שלמטה למקומם למעלה
ענינה הוא הוצאת הדברים
הגשמיים מן השבי והגלות
שלחם למטה בעולם הזה והחזרתם

(22) ב"ב ח, ב. 23) פל"א. 24) ראה סה"מ תקס"ה ע' תתלד. וראה גם לקו"ת פרשתנו לו, א.

כי תצא למלחמה על אויבך

ביאור בדרך אפשר

1 לְמִקּוֹמָם הָאֲמָתִי לַמַּעֲלָה, הֵינּוּ "מִצְוָה רַבָּה" דְּפָדְיוֹן שְׂבוּיִים
 2 בַּמּוֹבָן הַרוּחָנִי.
 3 וּמִמֶּשֶׁךְ וּמִבָּאָר אֵת הַמְּשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית שֶׁל הַמֶּשֶׁךְ הָאִמּוּר בַּתּוֹרָה בְּעֵינַיִן זֶה
 4 לַגּוֹי הַרְצָאָת עֵינָיו הָאֲלוּקוֹת מֵהַשָּׂבִי שֶׁלֹּהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 5 "וְגִלְתָּה אֶת רֵאשֵׁה וְעֵשְׂתָה
 6 אֶת צַפְרָנֶיךָ". וְהָיָה מִבְּאָר 1 וְהִחַזַּרְתָּם לְמִקּוֹמָם הָאֲמָתִי, הֵינּוּ "מִצְוָה רַבָּה"
 7 בְּזָה בְּלִקּוּטֵי תוֹרָה²⁵, לַעֲנִיִּין 2 דְּפָדְיוֹן שְׂבוּיִים.
 8 הַמְּשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית, בְּעַבְדוּת הָאָדָם, 3
 9 שֶׁל פְּסוּקִים אֱלֹהֵי הַמִּדְּבָרִים בְּאִשְׁתֵּי יֶת
 10 תּוֹרָה דְּשַׁעְרוֹת הָרֵאשִׁי הֵן 4
 11 מוֹתָרֵי הַמּוֹחִין הַחֶלֶק הַמִּיּוֹתֵר 5
 12 וְהַעוֹדֵף שֶׁל הַמוֹחַ (שֶׁמִּמֶּנּוּ נּוֹבַעַת חַיּוֹת 6
 13 וְצַמִּיחַת הַשַּׁעְרוֹת) שְׁנִפְּלוּ בְּמִלֵּי 7
 14 דְּעַלְמָא, וְצַפְרָנִים הֵן מוֹתָרֵי 8
 15 הַמְּדוּדוֹת הַחֶלֶק הַעוֹדֵף וְהַמִּיּוֹתֵר שֶׁל
 16 הַמִּדּוּדוֹת שְׁנִפְּלוּ כּוֹ, וְצַרִּיף 9
 17 הָאָדָם לְהִסִּיר אֶת הַמּוֹתָרוֹת 10
 18 כּוֹ, שׁוֹ הַמְּשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית שֶׁל 11
 19 גִּילּוֹחַ הַשַּׁעְרוֹת, הַסֵּרֵת מוֹתָרֵי הַמּוֹחִין
 20 וְגוֹיּוֹת הַצִּיּוּפּוֹרִיִּים, הַסֵּרֵת מוֹתָרֵי
 21 הַמִּדּוּדוֹת (כַּמּוּבָאָר בִּלְקוּטֵי תוֹרָה);
 22 "הֵנָּה שַׁעְרוֹת הָרֵאשִׁי הֵן מוֹתָרֵי הַמּוֹחִין
 23 שֶׁנִּפְּלוּ בְּמִלֵּי דַעֲלָמָא. וְצִיּוּפּוֹרִיִּים הֵן
 24 מוֹתָרֵי מִדּוּדוֹת חֶסֶד דְּרוּעָא יִמִּינָא
 25 אֲבַרְחָם שִׁינָא מִמֶּנּוּ כּוֹ. וְצַרִּיף הָאָדָם
 26 לְהִסִּיר הַמּוֹתָרוֹת כִּי מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה
 27 עֵלְיוּנָה הֵנָּה הַמּוֹתָרוֹת הֵם בְּחִינַת
 28 קְדוּשָׁה. וְכַמּוֹ י"ג מִדּוּדוֹת הַרְחִמִים
 29 שֶׁנִּמְשַׁכּוֹת מִבְּחִינַת שַׁעְרוֹת כּוֹ. וְכַעֲנִיִּין
 30 קְדוּשָׁה יִהְיֶה גֹדֵל פְּרַע שַׁעַר רֵאשׁוֹ... אֲבָל
 31 בְּלוּיִים שֶׁהֵם לַמְטָה בְּמִדְּרֵיגָה מִסְטָרָא
 32 דְּרֵינָא קְשִׁיָּא כְּתִיב וְהַעֲבִירוּ תַעַר וְגוֹ...
 33 וְשַׁעַר בְּאִשָּׁה עֲרוּוָה שַׁשֵּׁם יִנְקָת
 34 הַחִיצְיוֹנִים. וְזֶהוּ עֵינַיִן אֲמָרִים עִם הָאָרֶץ
 35 אֲסוּר לְאֲכֹל בֶּשֶׂר שֶׁהַבֶּשֶׂר הוּא מוֹרִידוֹ
 36 וּמִשְׁפִּילוֹ לַמְטָה מֵהַשָּׂאִי-כֵּן תַּלְמִיד
 37 חָסֵם כִּי צָדִיק אוֹכֵל לְשׁוּבַע נִפְשׁוֹ כְּתִיב. וְכֵן אֲמָרוּ שִׁיחַת חוֹלִין שֶׁל תַּלְמִידֵי
 38 חֲכָמִים כּוֹ דִּיִּיקָא. וְלֹכֵן הַבַּעַל תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְסַגֵּף אֶת עַצְמוֹ כְּדִי לְהַרְחִיק עַצְמוֹ
 39 מֵהַמּוֹתָרוֹת שֶׁלֹּא יוֹרִידוּ וְיַחֲזִירוּ לְסוּרָה חֲסִי-וְשִׁלוּם".
 40 וְהַעֲנִיִּין הוּא, דְּעַבְדוּת הָאָדָם נְחַלְקָת לְב' בְּחִינּוֹת, עַבְדוּת הַמּוֹחַ
 41 הַשְּׁכַל וְעַבְדוּת הַלֵּב הַרְגֵשׁ. וְהִגָּם שְׁ"תְּלַת שְׁלִיטֵין אֵינּוּן: מַחְא
 42 לְבָא וּפְכָדָא²⁶, שְׁלוּשָׁה שְׁלִיטִים הֵם: מוֹחַ, לֵב וְכַבֵּד (הַמְּסַמֵּל אֶת כּוֹחַ

הַמַּעֲשָׂה), כִּי שַׁעְבּוּדֵת הָאָדָם הִיא לֹא רַק בְּאִמְצָעוֹת הַשְּׁכַל וְהַרְגֵשׁ בְּלַבֵּד הָרִי זֶה
 43 לְפִי שְׁכָל עַבְדוּתָהּ (הֵן עַבְדוּת הַמּוֹחַ הַשְּׁכַל וְהֵן עַבְדוּת הַלֵּב הַרְגֵשׁ)
 44 צָרִיכָה לְבֹא לְמַעֲשָׂה בְּפוּעַל, לִדְרֹת וּלְקַבֵּל בִּיטוּי מַעֲשֵׂי דְהַמַּעֲשָׂה
 45 הוּא הָעֵיקָר²⁷, וְעֵינַיִן הַמַּעֲשָׂה שְׂיָף לְדָם שְׁפַכְבָּד אֲבָל כִּלּוֹת
 46 הָעַבְדוּת הִיא אֲכַן בְּשָׁנֵי הַתַּחֲמוּסִים
 47 הָאִמּוּרִים, עַבְדוּת הַמוֹחַ וְעַבְדוּת הַלֵּב.
 48 [וְהָעַבְדוּת הִיא בְּאוֹפֵן דְּמִלְךָ
 49 (רֵאשֵׁי-תְּבוּת מַח לֵב כְּבָד²⁸),
 50 הֵינּוּ שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ שֶׁל הָאָדָם
 51 הַשְּׁלִיטָה וְהַמְּמַשְׁלָה עַל ג' עֲנִינִים
 52 עֲנִינִים אֵלּוּ הַשְּׁכַל, הַרְגֵשׁ וְהַמַּעֲשָׂה.
 53 דְּמַפְיֵן שְׁעַבְדוּתוֹ הִיא עַל-פִּי
 54 תּוֹרָה, הָרִי עַל-יָדֵי עֶסֶק
 55 הַתּוֹרָה בְּאוֹפֵן שְׁתוֹרָה דִּילֵיהּ
 56 הִיא²⁹, כְּדַבְּרֵי הַגְּמָרָא שֶׁהָרֵב שִׁמְחַל
 57 עַל כְּבוֹדוֹ אֵינְן כְּבוֹדוֹ מִחוּל, וְשׁוֹאֵלֵת -
 58 וְכִי הַתּוֹרָה הִיא שְׁלוֹ? וְעוֹנָה: כֵּן, שֶׁנֶּאֱמַר
 59 "וּבְתוֹרָתוֹ יִגְהַה יוֹמֵם וְלַיְלָה" (וְכַמּוּבָאָר
 60 חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּמִקּוּם אַחֵר: "...אֲמַר רַבָּא
 61 בְּתַחֲלִילָה נִקְרָאֵת [הַתּוֹרָה] עַל שְׁמוֹ שֶׁל
 62 הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְבַסּוּף נִקְרָאֵת עַל
 63 שְׁמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה ה' חֲפָצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ
 64 יִגְהַה יוֹמֵם וְלַיְלָה", וּפְרִישׁ רַשִׁי: "שֶׁל
 65 [אוֹתוֹן] תַּלְמִיד שְׁטָרַח בָּהּ כְּדַכְּתִיב
 66 וּבְתוֹרָתוֹ דַּמְשַׁמַּע שֶׁל כָּל אָדָם", וְכַאֲשֶׁר
 67 אָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה כְּרָאוּי עַד שֶׁהַתּוֹרָה
 68 נַעֲשִׂית "שְׁלוֹ", הָרִי הוּא נַעֲשָׂה שְׁלִיט
 69 וְ"בַעַל-הַבֵּית" עַל הַמַּצְיָאוֹת
 70 כּוֹלָה].
 71 וּמַפְיֵן שְׁהִתְחַלַּת וְעֵיקָר
 72 הָעַבְדוּתָהּ שֶׁל הָאָדָם הוּא בְּמַחַ
 73 וּבְלָב (וְעַל-יָדֵי-זֶה נִמְשָׁף
 74 אַחֲרֵי-כֵן בְּמַעֲשָׂה אוֹתוֹ מִסְמַל
 75 הַכְּבֹד, כַּאֲמוֹר לְעִיל), לְכֵן אוֹמֵר
 76 הַכְּתוּב שֶׁבַּהֲמִשָּׁךְ לְמַלְחָמָה וּלְנִיצוּחַן
 77 הַמַּלְחָמָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת "וְגִלְתָּה אֶת
 78 רֵאשֵׁה וְעֵשְׂתָה אֶת צַפְרָנֶיךָ", פִּי בְּכַדֵי שְׂיֵהֵה נִצְחוֹן
 79 הַמַּלְחָמָה בְּשִׁלְמוּת וְלֹא יִישָׂאֵר שׁוּם דְּבַר מַחוּץ לְגַבּוּלוֹת הַקְּדוּשָׁה,
 80 צָרִיף לְהִיּוֹת "וְגִלְתָּה אֶת רֵאשֵׁה" - הַסֵּרֵת מוֹתָרֵי הַמּוֹחִין,
 81 "וְעֵשְׂתָה אֶת צַפְרָנֶיךָ" - הַסֵּרֵת מוֹתָרֵי הַמִּדּוּדוֹת וְכוּ'.
 82 וְזֶהוּ גַם עֲנִין "וְעֵשְׂתָה" לְשׁוֹן תַּקּוּן הַצַּפְרָנִים
 83 וְכוּ'³¹ הַעַבְדוּת הַרוּחָנִית שֶׁל תִּיקוּן הַמִּדּוּדוֹת.
 84

(25) לו, ג. לו, ב ואילך. סה"מ תקס"ה ע' תתכח ואילך. ס"ע תתלו ואילך. ועוד. (26) זח"ב קגג, א. (27) אבות פ"א מי"ז.
 (28) ראה נצ"א ונצ"ו לזח"ב שם. וש"נ. (29) ראה קידושין לב, ריש ע"ב. (30) ראה יבמות מח, א. רמב"ן עה"פ. לקו"ת
 שלח לח, ב. סידור עם דא"ח קמה, א. סהמ"צ להצ"צ ט, א. סה"מ תקס"ה ע' תתכט. ס"ע תתלט. ועוד. (31) ראה סה"מ

שבת פרשת תצא, י"ד אלול, ה'תשמ"ה

ביאור בדרך אפשר

1 וממשיך בביאור המשך הכתובים האמורים בפרשה לפי משמעותם הרוחנית
 2 בעבודת ה' ברוחניות:
 3 "ובקתה את אביה ואת אמה ירח ימים, ואחר כן תבוא
 4 אליה ובעלתה והיתה לה לאשה". הנה ידוע הפירוש בזה
 5 בכתבי האר"ז³² ד' ירח
 6 ימים" קאי הכוונה על חדש
 7 אלול. והענין הוא, דהנה כל
 8 הני"ל המבואר לעיל בענין בירור
 9 עניני העולם והעלאתם לקדושה קאי
 10 מכוון על עבודת האדם במשך
 11 השנה כולה, כל ימות השנה
 12 שעל זה מספיק הענין דכ"י
 13 תצא למלחמה גו' עד ונעשתה
 14 את צפרינה גו' כמבואר לעיל
 15 בפרטיות. אמנם בחדש אלול
 16 שהוא חדש החשבון³³ החדש
 17 שבו על האדם לעשות חשבון-נפש
 18 וסיכום על עבודת השנה
 19 שעברה המסתיימת, וחדש
 20 ההכנה על השנה הבאה,
 21 הנה אז צריכה להיות תוספת
 22 בעבודה לגבי כל השנה כולה,
 23 והוא ענין "ובקתה את אביה
 24 ואת אמה" גו' תשובה מתוך
 25 מרירות ובכי. ועל-ידי-זה באים
 26 אחר-כך לאחר עבודת התשובה
 27 שמסירה את המניעות והעיוכים
 28 להתחבר לאלוקות, אפשר לבוא
 29 לענין "ואחר כן תבוא אליה
 30 ובעלתה" גו', הינו שנעשה
 31 על-ידי-זה יחוד חיבור ואיחוד
 32 פנימי של קודש-א-בריה-הוא
 33 ושכינתיה (בדרך כלל הכוונה
 34 ליחוד של המידות העליונות עם
 35 ספירת המלכות), וזה פועל וממשיך גם
 36 יחוד חיבור ואיחוד פנסת ישראל
 37 וקודש-א-בריה-הוא בתכלית
 38 השלמות, עד לאחזות מלאה
 39 ומוחלטת דישראל אורייתא
 40 וקודש-א-בריה-הוא פולא
 41 חד³⁴ בני ישראל, התורה והקדוש

ביאור בדרך אפשר

42 ברוך הוא כולם אחד, כמציאות אחת ויחידה. ועד לתכלית השלמות
 43 שבה ההתאחדות המלאה והמושלמת של הקדוש ברוך הוא שנמשל לחתן
 44 ובני ישראל שנמשלו לכלה שתהיה לעתיד-לבא, פאשר³⁵ מהרה
 45 ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול
 46 שמחה, קול חתן וקול פלה".
 47 והנה פתיב³⁶ גם את העולם
 48 נתן בלבם", הינו שפלוות
 49 הענינים שבעולם, ישנם גם
 50 בלבם של כל אחד ואחד
 51 ולעבודת האדם יש משמעות והשפעה
 52 על כל העולם (וכמבואר בלקוטי
 53 תורה לרבנו הזקן, פרשת במדבר:
 54 "הנה האדם הוא עולם קטן... וכמו
 55 שיש בעולם ד' יסודות אש רוח מים
 56 עפר, כך יש בנפש האדם ד' יסודות...
 57 וכמו שכתוב 'אם את העולם נתן בלבם
 58 מבלי אשר לא ימצא האדם את
 59 המעשה אשר עשה האלוקים מראש
 60 ועד סוף, פירוש שהעולם הוא נתן
 61 בלבם של בני האדם והיינו ד' יסודות
 62 שלו וכל העולם תלוי באדם כשיתקן ד'
 63 יסודות שלו בזה הוא מתקן את כל
 64 העולם כולו").
 65 ומזה מוכן גם בענין זה, של
 66 המלחמה הרוחנית ו'כיבוש' העולם
 67 לצד הקדושה דכשם שישנו ענין
 68 "פיתצא למלחמה על
 69 איביך" בענין פיבוש וביורור
 70 העולם פולו לעשותו את כל
 71 העולם פלי לאלקות, על-דרך
 72 זה ישנו ענין זה של 'כיבוש'
 73 עניני הרשות והחול באדם עצמו
 74 והעלאתם לקדושה, כפי שממשיך
 75 ומבאר.
 76 והענין הוא (פמבאר ב'לקוטי
 77 תורה'³⁷), דהנה לכל אחד
 78 ואחד מישראל יש ב' נפשות,
 79 הנפש הנשמה האלקית והנפש
 80 הבהמית הנקראת גם נפש החיונית
 81 על שם שהיא מחייה את הגוף. וענין
 82 "פיתצא למלחמה" הוא מה

(תקס"ה שם. 32) ל"ת להאר"ז ע"פ (קו, ב). וראה גם אוה"ת נ"ך ח"א ס"ע תסו. ח"ב ע' א"נ. 33) ראה סה"מ אידיש ע' 75. שם ע' 129. 34) ראה זח"ג עג, א. 35) נוסח ברכות נישואין. 36) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב. ובכ"מ. 37) ריש פרשתנו. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 שֶׁהַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה הִיא הַשְּׂנִיָּת, וְהָרֵאשׁוֹנָה
43 הִיא הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וּלְכֹארוֹהָ לֹא מוּבָן מְדוּעַ הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית 'שְׂנִיָּה'
44 וְהִיא נִעְלִית לְאִין שִׁיעוּר אֲלֵא שֶׁהִסִּיכָה לְכַךְ שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית הִיא
45 'רֵאשׁוֹנָה' וְהַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית הִיא 'שְׂנִיָּה' בְּגִלּוֹל דְּאֶקְדָּמָא טַעֲנִיתָהּ⁴² כִּי
46 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מְקַדְּמָה לְהַצִּיעַ אֶת
47 טַעֲנוֹתֶיהָ, וְלִכְן צָרִיף לְהִיּוֹת
48 מְלַחְמָה וּקְרָב שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
49 הָאֱלֹקִית עִם הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
50 כִּי לְבוֹרָה וּלְזוֹכָה וּלְהִבִּיא אוֹתָהּ
51 לְמַצֵּב שֶׁלֹּא תַעֲלִים וְתִסְתִּיר עַל אוֹר
52 הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית. וְשָׂעַת מְלַחְמָה
53 זֹו הַמְּלַחְמָה הַרוּחָנִית שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
54 הָאֱלֹקִית וְהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית הִיא
55 שְׂעַת הַתְּפִלָּה, כְּמֵאֲמַר⁴³
56 הַזֹּהָר "שְׂעַת צְלוֹתָא שַׁעַת
57 הַתְּפִילָה שְׂעַת קְרָבָא שַׁעַת קְרָב
58 וּמְלַחְמָה", וּכְתִיב⁴⁴ בְּדַבְרֵי יַעֲקֹב
59 אֲבִינוּ לְיוֹסֵף "וְאֵנִי נִתְּתִי לְךָ שְׂכָם אֶחָד
60 עַל אַחִיד" אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד
61 הָאֲמֹרִי בְּחַרְבֵי וּבְקִשְׁתִּי,
62 וְתַרְגָּם אֲוֹנְקְלוֹס בְּצִלוֹתִי
63 וּבְכַעֲוֹתִי, בְּתַפִּילַתִּי וּבְכַעֲשִׁתִּי,
64 וְהַמְשַׁמְעוֹת הַרוּחָנִית הַפְּנִימִית שֶׁל
65 הַדְּבָרִים הִיא שְׂעַל-יְדֵי עֲבוֹדַת
66 הַתְּפִלָּה בְּהָ אֲדָם מִתְקָרֵב וּמִתְקַשֵּׁר
67 לְאֱלֹקוֹת הָאָדָם מְבַרֵר אֶת
68 הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וּמַעֲלָה וּמוֹזֵךְ
69 אוֹתָהּ.
70 וּמִטַּעַם זֶה כִּיּוֹן שֶׁעֲבוֹדַת הַתְּפִילָה
71 הִיא אֲמַצְעִי שְׁדַרְכוּ אֲדָם מִתְגַּבֵּר
72 עַל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית עֲבוֹדַת
73 הַתְּפִלָּה צָרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכָל
74 יוֹם וְיוֹם מְחַדֵּשׁ, כִּי מְפִיּוֹן
75 שְׂבָבֵל יוֹם נַעֲשֶׂה הָאָדָם
76 בְּרִיָּה חֲדָשָׁה⁴⁵, כְּאִילוּ נוֹלַד
77 מְחַדֵּשׁ, וְגַם הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
78 שְׁלוֹ הִיא נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה, עִם
79 כּוּחוֹת חֲדָשִׁים, וְצָרִיף לְהִיּוֹת בְּרוּרָה מְחַדֵּשׁ וְלֹא דִי בַעֲבוֹדַת
80 הַתְּפִילָה וְהַבִּירוּר שֶׁהֵיוּ בִּימֵים הַקְּדוּמִים. וְזֶהוּ עֲנָן "כִּי-תֵצֵא
81 לְמִלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ" גו' בְּמַלְחָמָה הַרוּחָנִית בְּעֲבוֹדַת הָאָדָם
82 כְּמַבְוֹאֵר לְעִיל בְּאִרְיֻכּוֹת.

1 שְׂצָרִיף הָאָדָם לְהַגְבִּיר אֶת הַנֶּפֶשׁ דְּקְדוּשָׁה הַנִּשְׁמָה הָאֱלֹקִית
2 וּלְבַרֵר וּלְזוֹכֵךְ וּלְהַעֲלוֹת אֶת גּוּפּוֹ וּנְפִשׁוֹ הַבְּהֵמִית לְקְדוּשָׁה. וְאִף
3 דְּאִיתָא מוּבָא בְּזַהֲרָא³⁸ (שְׂאוּמְרִים גַּם בְּמַעֲנָה לְשׁוֹן' שֶׁנַּהוּג
4 לומר בעת השתטחות על קברי צדיקים, המכיל גם קטעים מספר הזוהר)
5 דְּגוּפָא דִּילְהוֹן קְדִישָׁא, הַגּוּף
6 שֶׁלָּהֶם (שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹלל וְשֶׁל
7 הַצְּדִיקִים בְּפִרְט) קְדוּשׁ וְגַם הַנֶּפֶשׁ
8 הַבְּהֵמִית שֶׁל הַיְהוּדִי הִיא נֶפֶשׁ
9 הַבְּהֵמִית דִּישְׂרָאֵל (א
10 אִידִישְׁעַ נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית הֵינּוּ
11 נֶפֶשׁ בְּהֵמִית יְהוּדִית, כִּי גַם חַיִּית הַגּוּף
12 שֶׁל יְהוּדִי שׁוֹנָה מִשֶׁל נְכִרִי) [נְגוּסָף
13 לְזַהֲרָא שְׂנַפְּשׁ דִּילְהוֹן קְדִישָׁא,
14 הַנֶּפֶשׁ שֶׁלָּהֶם (שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) קְדוּשָׁה
15 דְּקָאִי וְהַכּוּנָה עַל בְּחִינַת נֶפֶשׁ
16 (הַבְּחִינָה הַכִּי תַחְתּוֹנָה)
17 שְׂבָבֵשׁמָה הַמְּתַחַלְקַת לְשִׁלוּשׁ
18 בְּחִינוֹת וּמְדוּרָוֹת, מְלַמְטָה לְמַעֲלָה –
19 נֶפֶשׁ, רוּחַ, נִשְׁמָה (שְׂהַרִי בְּחִינַת
20 נֶפֶשׁ שֶׁבְּנֶפֶשׁמָה הִיא לֹא רַק
21 'קְדוּשָׁה' סַתֵּם אֲלֵא קְדָשׁ-
22 הַקְּדוּשִׁים³⁹), וְאֵם כֵּן לְכֹארוֹהָ
23 לְשֵׁם מַה יֵשׁ צוּרָךְ לְבוֹר וּלְהַעֲלוֹת אֶת
24 הַגּוּף וְאֵת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית וְהִיא הֵם
25 כְּבוֹר 'קְדוּשִׁים' מְצַד עֲצֻמָּם, מְכָל-
26 מְקוֹם הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
27 מְעַלְמִים וּמְסִתִּירִים וְכוּ' עַל
28 הַנִּשְׁמָה הָאֱלֹקִית וְלִכְן לְמַעֲשֶׂה צָרִיף
29 לְפַעוּל בָּהֶם כִּירוּר וְזִיכּוֹן, וְעוֹד
30 זֹאת, יֵשׁ סִיבָה נּוֹסֶפֶת לְצוּרָךְ לְבוֹר
31 וּלְזוֹכֵךְ אֶת הַגּוּף וְאֵת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית,
32 כִּיּוֹן שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית אֶקְדָּמָא
33 טַעֲנִיתָהּ⁴⁰ הַקְּדִימָה אֶת טַעֲנוֹתֶיהָ,
34 כְּלוֹמֵר, מֵאַחַר שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
35 נִמְצָאָת בְּאֲדָם מִיַּד שְׁנוּלָה, וְאִילוּ
36 הַנִּשְׁמָה הָאֱלֹקִית מְתַחִילָה לְהִיכַנֵּס
37 בַּעַת הַבְּרִית, וְגַמְרָ וְעִיקַר הַכְּנִיסָה שֶׁלָּהּ
38 הוּא בַּעַת הַבְּרִית-מְצוּהָ, כִּךְ שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית טוֹעֲנַת אֶת טַעֲנוֹתֶיהָ רֵאשׁוֹנָה, וְלִכְן
39 יֵשׁ לָהּ תּוֹקֵף מִיּוֹחַד שְׂכָדִי הַתְּגַבֵּר עֲלֵיו יֵשׁ צוּרָךְ לְבוֹר וּלְזוֹכֵךְ אוֹתָהּ [דִּישׁ
40 לומר, שְׂזַהֲרוּ בְּאוֹר לְשׁוֹן רַבְנּוּ הַזֶּקֶן בְּסִפְרֵי הַתַּנְיָא⁴¹: "וְהַנֶּפֶשׁ
41 הַשְּׂנִיָּת בְּיִשְׂרָאֵל הִיא חֲלָקָה מְמַעַל מִמֶּשׁ", הֵינּוּ

(38) ח"ג ע, ב. (39) זהר שם. (40) ראה זח"א קעט, א ואילך. ועוד. (41) רפ"ב. (42) וראה לקוטי ביאורים לתניא שם. קיצורים והערות שם. (43) זהר - הובא בלקו"ת שם. וראה בכ"ז גם מקומות שבהערה 12. (44) ויחי מח, כב. (45) שו"ע אדה"ז מהד"ק ס"ד ס"א. וש"נ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 אָמַנְם נִתְבָּאָר לְעֵיל שְׁעָנִין מִלְחָמָה זֹה שֶׁל 'כִּיבוּשׁ' עֲנִינֵי הַרְשׁוֹת
2 שֶׁבְעוֹלָם הוּא מִלְחָמַת רְשׁוֹת, דְּ"בְמִלְחָמַת הַרְשׁוֹת הַכְּתוּב
3 "כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה... מִדְּבָר". וּמִזֶּה מוֹבֵן, דְּגַם בְּעִבּוּד הָאָדָם
4 קָאִי כּוּנַת הַכּוֹתֵב בְּפָרְטִיּוֹת עַל בְּחִינַת "מִלְחָמַת רְשׁוֹת" שָׁבוּ.
5 וַיֵּשׁ לֹאמֵר שְׁזָהוּ עֲבוּדַת ה'
6 שְׁקִשׁוּרָה בְּמִיּוּחַד לְעִינֵין "מִלְחָמַת
7 רְשׁוֹת" הוּא עֲנִין שֶׁדִּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ ד"ל
8 עַל הַכְּתוּב "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ", "קִדְּשׁ
9 עֲצֻמְךָ בְּמוֹתֵךְ לָךְ"⁴⁶, הֵינּוּ
10 שְׁמִקְדָּשׁ עֲצֻמוֹ גַם בְּעִנְיָו
11 רְשׁוֹת (בְּמוֹתֵךְ לָךְ) דְּבָרִים שֶׁמִּצַּד
12 הַדִּין הֵם מוֹתֵרִים וְגַם בְּהֵם יִנְהַג
13 בְּקִדּוּשָׁה וּבְפִרְיוּשׁוֹת שֶׁלֹּא הֵיוּת שְׁקוּעַ
14 בְּעִנְיֵי הָעוֹלָם וּלְמַלֵּא אֶת תְּאוּוֹת הַלֵּב
15 יִתֵּר עַל הַמִּדָּה. וּבִאֹר הָעֵלְיוֹי
16 הֵיתְרוֹן הַמִּיּוּחַד שְׁבַע עֲבֻדָּה זֹה
17 (דְּ"קִדְּשׁ עֲצֻמְךָ בְּמוֹתֵךְ לָךְ")
18 יוֹבֵן עַל-פִּי הַמְּבַאֵר בְּכִמְהָ
19 מְקוֹמוֹת⁴⁷ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת
20 (וּבְאֶרְוֵכָה - בְּאֶחָד מֵהַמְּשָׁכֵי
21 "כ"ק אֲדָמוֹר מִהַר"ש⁴⁸)
22 בְּמַעֲלַת מִצּוֹת דְּרַבְּנָן (עֲנִין
23 "קִדְּשׁ עֲצֻמְךָ בְּמוֹתֵךְ לָךְ"⁴⁹)
24 שְׁהִי חֲכָמִים קָבְעוּ מִצּוֹת עַל דְּבָרִים
25 שֶׁעַד אִזְ הֵיוּ רְשׁוֹת) עַל מִצּוֹת
26 דְּאֹרִיתָא. וְהֵיתְרוֹן בְּמִצּוֹת שֶׁקָּבְעוּ
27 חֲכָמִים עַל הַמִּצּוֹת שֶׁמֵּן הַתּוֹרָה הוּא
28 דְּהִנְהָ בְּמִצּוֹת דְּאֹרִיתָא יֵשׁ
29 מִצּוֹת-עֲשֵׂה וּמִצּוֹת לֹא-
30 תַּעֲשֵׂה. וּמְבַאֵר בְּזֶה בְּכִמְהָ
31 מְקוֹמוֹת⁵⁰ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת
32 (וּבְאֶרְוֵכָה בְּלִקְוֵי תוֹרָה,
33 לְרַבְּנֵינוּ הֶזְקֵן פְּרִשְׁתָּ פְּקוּדֵי⁵¹),
34 דְּיֵשׁ מַעֲלָה בְּמִצּוֹת לֹא-
35 תַּעֲשֵׂה עַל מִצּוֹת-עֲשֵׂה. כִּי
36 הָאוֹר הָאֱלוֹקֵי הַנְּמִשָּׁף מִתְּגַלֵּה
37 וְיוֹרֵד לְמַטָּה עַל-יְדֵי מִצּוֹת-עֲשֵׂה
38 הוּא אֹר הַמִּתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִי
39 הַמוֹרֵד וּמַגְבִּיל וּמַגְדִּיר אֶת הָאוֹר
40 (הַכְּלִי הוּא מַעֲשֵׂה הַמִּצּוֹת),
41 דְּמִזֶּה שְׁמַעֲשֵׂה הַמִּצּוֹת הוּא
- כָּלִי רֹאוּ וּמִתְאִים לְאוֹר זֶה הַמִּתְּלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ, וְהַכְּלִי מְכִיל וְקוֹלֵט
אֶת הָאוֹר הַזֶּה מוֹכַח שְׁהָאוֹר מִצַּד עֲצוּמוֹ הוּא מוֹגְבֵּל וּמְצוּמָצֵם
וְיִכּוֹל לְהֵיוֹת נִתְפָּס בְּגִדְרֵי הַכְּלִים. מַה-שְּׂאִין-כֵּן
הָאוֹר הָאֱלוֹקֵי הַנְּמִשָּׁף מִתְּגַלֵּה וְיוֹרֵד בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְּׁמִירָה וְהוֹזִירוֹת
שֶׁלֹּא לְעַבּוֹר עַל מִצּוֹת לֹא-תַעֲשֵׂה
הוּא אֹר בְּלִתי מוֹגְבֵּל שְׂאִינוּ
נִמְשָׁף בְּכָלִי אֲלֵא הוּא לְמַעֲלָה
מִהַתְּלַבְּשׁוֹת בְּכָלִים, וְלִכֵּן הַמְּשָׁכְתוֹ
אֵינָה עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה (כָּלִי)
אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׁלִילָה וְהַעֲדָר
הָעֲשִׂיָה, שְׁהָאָדָם דּוֹחָה
הָאִיסוּר שָׁבֵא לְפָנָיו וְאֵינוּ עוֹשֵׂה
אִיסוּר. אָמַנְם בְּמִצּוֹת דְּרַבְּנָן
יֵשׁ מַמְעַלְתַּת ב' הָעֲנִינִים גַּם יָחַד
– הֵן הַמַּעֲלָה דְּמִצּוֹת לֹא-תַעֲשֵׂה
שֶׁלִּידֵן נִמְשָׁךְ אֹר בְּלִתי מוֹגְבֵּל
וּמִצּוֹת-עֲשֵׂה שֶׁהָאוֹר הַנְּמִשָּׁךְ עַל-
יָדֵן מִתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִים, כְּפִי שֶׁמִּמְשִׁיךְ
וּמְפָרֵט. דְּמִצַּד אֶחָד, הַתּוֹכֵן
דְּמִצּוֹת דְּרַבְּנָן הוּא דְּחִינַת
וְהַרְחַקְתָּ הָרַע (כְּמִבּוּאָר בְּחֲסִידוֹת
שֶׁחֲכָמִים הוֹסִיפוּ מִצּוֹת וְגַם גִּירוֹת
וּסְיִיגִים בְּגַלְל הַצּוֹרֵךְ לְהַתְּגַבֵּר עַל
דְּבָרִים לֹא רְצוּיִים שֶׁנּוֹסְפוּ בְּמִשָּׁךְ
הַדְּרוּוֹת), הֵינּוּ שְׁהָאוֹר הַנְּמִשָּׁף
עַל-יְדֵן הוּא אֹר בְּלִתי מוֹגְבֵּל
(כְּמוֹ הָאוֹר הַנְּמִשָּׁף עַל-יְדֵי
מִצּוֹת לֹא-תַעֲשֵׂה שֶׁכִּיוֵּן שְׁהוּא
נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי אִי-עֲשִׂיָה אֵין הוּא מוֹגְבֵּל
כְּמוֹ הָאוֹר הַנְּמִשָּׁךְ עַל יְדֵי עֲשִׂיָה
וְהַתְּלַבְּשׁוֹת בְּכָלִים). וְלֹאִידָךְ
גִּיּסָא, מִצַּד שְׁנֵי, קִיּוּמֵן שֶׁל
הַמִּצּוֹת דְּרַבְּנָן הוּא עַל-יְדֵי
מַעֲשֵׂה בְּפוֹעֵל, הֵינּוּ שְׂאוֹר זֶה
נִמְשָׁף וּמִתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִי
(בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצּוֹת דְּרַבְּנָן
וּמִבְּחִינָה זֹה הַמִּצּוֹת דְּרַבְּנָן דּוּמוֹת
לְמִצּוֹת דְּאֹרִיתָא).
מִצּוֹת לֹא-תַעֲשֵׂה). וְלֹאִידָךְ גִּיּסָא, קִיּוּמֵן הוּא עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה בְּפוֹעֵל, הֵינּוּ
שְׂאוֹר זֶה נִמְשָׁף וּמִתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִי (בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצּוֹת דְּרַבְּנָן). וְזֶהוּ מַה שְּׂאִמְרוּ

(46) ראה רמב"ן ר"פ קדושים. (47) ראה תו"א נב, ד. לקו"ת פקודי ו, ד. אוה"ת שה"ש ח"ב ע' תסג ואילך. ד"ה מאי מברך תר"פ, ת"ש. לקו"ש ח"ה ע' 22 ואילך. (48) מצה זו תר"מ פ"מ ואילך. (49) יבמות כ, א. (50) ראה מקומות שבהערה 47. (51) שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 וְזוּהוּ מַה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁵² כדי להדגיש את המעלה המיוחדת
- 2 של מצוות דרבנן ביחס למצוות התורה חֲמוּרִים דְּבָרֵי סוֹפְרִים יוֹתֵר
- 3 מִדְּבָרֵי תוֹרָה, וְגַם אָמְרוּ⁵³ חֲכָמֵינוּ ז"ל חֲבִיבִין דְּבָרֵי סוֹפְרִים
- 4 יוֹתֵר מִדְּבָרֵי תוֹרָה, הֵינּוּ שְׁמַעְלַת 'דְּבָרֵי סוֹפְרִים' אֵינָה רַק
- 5 בְּחֻמְרָתָם, חוֹמְרָה בְּמוֹכֵן זֶה
- 6 שְׁכוּוֹנָתָם הַהַגְבֵּר עַל עֲנִינִים שְׁלִילִים
- 7 חֲמוּרִים, הֵינּוּ מַה שְׁהֵם דוֹחִים
- 8 וּמְרַחֲקִים אֶת הָרַע, בְּדוּגַמַּת
- 9 עֲנִיָּן שֶׁל מְצוֹת לֹא-תַעֲשֶׂה
- 10 הַמִּמְשִׁיף אֹר בְּלִתי מוּגְבָּל,
- 11 אֲלֵא עוֹד זֹאת שְׁלֵמִצוֹת שְׁמֻדְרֵי
- 12 סוֹפְרִים יֵשׁ מַעֲלָה וִיתְרוֹן גַּם מֵהַצַּד
- 13 הַחֲיֹבִי שֶׁל פְּעוּלָתוֹ שְׁהֵם
- 14 'חֲבִיבִין', מִשּׁוּם שְׁאוֹר
- 15 בְּלִתי מוּגְבָּל זֶה שְׁבַחֲיֹתוֹ נִמְשָׁךְ
- 16 עַל-יְדֵי מְצוֹת לֹא-תַעֲשֶׂה מִן הַתּוֹרָה
- 17 אֵינוּ נִמְשָׁךְ בְּכָלִים וְלִכֵּן פְּעוּלָתוֹ
- 18 הוֹשַׁפְעוּתוֹ בְּעוֹלָם מוּגַבְלָתוֹ, נִמְשָׁךְ
- 19 עַל-יְדֵם עַל יְדֵי מְצוֹת דְּרַבְנָן
- 20 בְּכָלִים הוֹשַׁפְעוּתוֹ בְּעוֹלָם גְּדוּלָה יוֹתֵר.
- 21 וְעַל-דִּרְךָ-זֶה מוֹכֵן בְּעֲנִיָּן
- 22 "קִדְשׁ עֲצָמָךְ בְּמוֹתֵר לָךְ".
- 23 שְׁרוּקָא בְּגַלל שֶׁהַקְדוּשָׁה הוֹהֵמִינְעוּת
- 24 הִיא מְדַבְרִים הַמּוֹתֵרִים ("רְשׁוּת") יֵשׁ
- 25 תּוֹסַפַּת מַעֲלָה וִיתְרוֹן בְּאוֹר הָאֱלוֹקִי
- 26 הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי עֲבוּדָה זוּ, יוֹתֵר מֵאִשֶׁר
- 27 הָאוֹר הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי קִיּוֹם מְצוֹת הַתּוֹרָה.
- 28 וְהֵנָּה יְדוּעָה⁵⁴ שְׁיֵשׁ ז' מְצוֹת
- 29 דְּרַבְנָן, וְז' מְצוֹת אֵלֶּה תַּחֲלֹתֵן
- 30 תַּחֲלֹת תַּקְנֵן וַיִּסְדֹּן הֵיטָה בְּזִמְן
- 31 מֵאוֹתֵר יוֹתֵר מֵהַזִּמְן שֶׁל
- 32 מְצוֹת דְּאוֹרֵיטָא, הֵינּוּ בְּזִמְן
- 33 שֶׁל יְרִידָה דִּישְׂרָאֵל מִמַּעַמְדָם
- 34 וּמִצְבָּם⁵⁵ הַרוּחִי, לְעוֹמַת מִצְבָּם
- 35 הַנַּעֲלָה בַּעַת מִתֵּן תּוֹרָה. וְאֵפִילוּ
- 36 עִירוּבִין וְנִטְיִלַת יְדִים שֶׁהֵן
- 37 מְצוֹת מְדַרְבְּנָן שְׁנַתְקֵנוּ עַל-יְדֵי
- 38 שְׁלֵמָה⁵⁶ הַמֶּלֶךְ שְׁבִימִיו הִיוּ בְּנֵי
- 39 יִשְׂרָאֵל בְּמִצַּב רֹחֲנֵי נַעֲלָה דְּכְתִיב
- 40 בִּיהִ⁵⁷ שְׁכָתוּב בּוֹ וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה
- עַל כֶּסֶף הַרְוֵי, מִכָּל-מְקוֹם הָיָה זֶה תְּקוּפַת שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ זִמְן שֶׁל
- יְרִידָה לְגַבֵּי זִמְנֵנוּ שֶׁל דָּוִד, דְּכְתִיב בִּיהִ⁵⁸ שְׁכָתוּב בּוֹ הַכָּל
- בְּכָתֵב מִיַּד ה' עַלֵי הַשְּׁפִיל
- כַּאֲשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִיוּ בְּמִצַּב יְרוּד. וְלִכְאוּרָה אֵינּוּ מוֹכֵן טַעַם הַדְּבָר
- מְדוּעַ דְּוּקָא בְּמִצַּב רֹחֲנֵי יְרוּד זְכוּ בְּנֵי
- יִשְׂרָאֵל לְמִצְוֹת אֱלוֹ שֵׁשׁ לֵהֵם מַעֲלָה
- לְגַבֵּי מְצוֹת הַתּוֹרָה?
- אֶף עַל-פִּי הַנַּ"ל יוֹכֵן, דְּמִפְּיֹן
- שְׁמַצּוֹת דְּרַבְנָן יֵשׁ בְּהֵן עֵילוּי
- גְּדוּל יוֹתֵר מִמְצּוֹת דְּאוֹרֵיטָא,
- מִן הַתּוֹרָה, הֵנָּה עֵילוּי זֶה אֶפְשָׁר
- לְבֹא אֵלָיו דְּוּקָא עַל-יְדֵי וּמִתּוֹךְ
- יְרִידָה גְּדוּלָה יוֹתֵר, דִּירִידָה
- זוֹ הִיא צוּרְךָ עֲלֶיהָ, שְׁדוּקָא
- עַל-יְדֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לְאוֹר
- נַעֲלָה וּבְלִתי מוּגְבָּל זֶה
- (וּכְמִבּוּרָא בְּחִסְדוֹת שֵׁשׁ דְּרוּגוֹת
- גְּבוּהוֹת בַּהֲבַת ה' שֶׁאֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ
- אֵלֵיהֶן רַק מִתּוֹךְ רִיחוּק מֵאֱלוֹקוֹת
- הַמְעוֹרָר צִימָאוֹן גְּדוּל). וְלִכֵּן
- בְּזִמְנֵים אֱלוֹ דְּוּקָא זִמְנֵים שֶׁל
- יְרִידָה רֹחֲנִית, נִתְקַנְנוּ ז' מְצוֹת
- דְּרַבְנָן.
- וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שְׁעַל-דִּרְךָ-זֶה הוּא
- גַּם כָּל הַגְּזוּרוֹת וּבְכָל
- הַתְּקִנּוֹת וּבְכָל הַמְּנַהֲגוֹת
- שְׁנַגְזָרוּ וְנִתְקַנְנוּ וְהֵנָּה גוֹ עַל-
- יְדֵי גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבָכְל דוֹר
- וְדוֹר, שֶׁאִמְנָם סִיבַת הַתְּקִנּוֹת
- וְהַגְּזוּרוֹת הִיא בְּגַלל הַיְרִידָה, אֲבָל דְּוּקָא
- עֲבוּדָה זוֹ הִיא עֲבוּדָה נַעֲלִית בִּיּוֹתֵר
- שְׁפָל זֶה קִיּוֹם כָּל הַתְּקִנּוֹת וְהַגְּזוּרוֹת
- וְכוּ שְׁנַתְקֵנוּ בְּמַהֲלַךְ הַדְּרוֹת נְכָלֵל
- בְּכָלל הַעֲבוּדָה ד' קִדְשׁ עֲצָמָךְ
- בְּמוֹתֵר לָךְ, שֵׁשׁ לֵה יִתְרוֹן מִיּוֹתֵר
- שֶׁל שִׁלּוּב שְׁחֵי הַמַּעֲלוֹת שְׁעַל-יְדֵי
- נִמְשָׁךְ אֹר בְּלִתי מוּגְבָּל, וְאוֹר
- זֶה עֲצֻמוֹ שְׁבִדוֹךְ כָּלל הוּא לְמַעֲלָה
- מֵהַתְּלַבְשׁוֹת בְּכָלִים מוּגַבְלִים
- מִתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִים.
- מִתְּלַבֵּשׁ בְּכָלִים.

(52) סנהדרין פ"א, ב במשנה. (53) ירושלמי ברכות פ"א ה"ד. סנהדרין פ"א ה"ד. ובכ"מ. (54) ראה אגה"ק סכ"ט. ובכ"מ. לקו"ש חכ"ט ע' 110 ואילך. וש"נ. (55) ראה לקו"ת מטות פ"א, א. ר"ה נז, ג. ובכ"מ. (56) שבת יד, ב. וש"נ. (57) דה"א כט, כג. (58) שם כה, יט.

שבת פרשת תצא, י"ד אלול, ה'תשמ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 והנה על-ידי שלמות העבודה בכל הנ"ל, באופן ד"פ-
 2 תצא למלחמה על איביך" וגו', וכבר בהתחלת המלחמה נמצאים
 3 ביתרון ועליונות על האויב, כמבואר לעיל, באים אל פרשת פיתבוא
 4 אל הארץ, הינו אל הגאולה האמתית והשלמה על-ידי
 5 משיח צדקנו שאז כל בני ישראל
 6 יבואו לארץ ישראל. ושם בארץ
 7 ישראל נקים מצות פורים עליה
 8 מדובר בתחילת פרשת "כי תבוא",
 9 ובאופן דקיום המצות
 10 דלעתיד-לבא, שאז יקיימו את
 11 המצוות באופן הרבה יותר נעלה
 12 מאשר קיום המצוות כיום בזמן הגלות
 13 כמו שאומרים⁵⁹ בתפילת מוסף
 14 ושם בבית המקדש, בזמן הגאולה,
 15 נעשה לפניהם מצות רצונך⁶⁰
 16 קיום המצוות בשלימות כרצון ה'.
 17 אמן מצות פורים היא רק
 18 תחלת העבודה, כפי שנרמז
 19 בפסוק "מראשית ההתחלה של
 20 כל פרי האדמה" גו'⁶¹,
 21 ואחר-כך נמשך זה קיום
 22 המצוות וכללות עבודת ה' באופן
 23 של התרחבות והתפשטות,
 1 והנה על-ידי שלמות העבודה בכל הנ"ל,
 2 באופן ד"פ-תצא למלחמה על איביך"
 3 וגו', באים אל פרשת פיתבוא אל הארץ, הינו
 4 אל הגאולה האמתית והשלמה על-ידי משיח
 5 צדקנו. ושם נקים מצות פורים, ובאופן דקיום
 6 המצות דלעתיד-לבא, כמו שאומרים⁵⁹ ושם
 7 נעשה לפניהם מצות רצונך⁶⁰. אמן מצות
 8 פורים היא רק תחלת העבודה, "מראשית כל
 9 פרי האדמה" גו'⁶¹, ואחר-כך נמשך זה באופן
 10 של התרחבות והתפשטות, וכמו שכתוב⁶² כי
 11 ירחיב ה' אלקיך את גבולך גו', שאז תהיה גם ארץ קניזי וקדמוני⁶³.
 12 וכל זה יהיה באופן גלוי, כמו שכתוב⁶⁴ ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדו,
 13 הינו לא רק שהעינים (עיני בשר) יראו, על-דרך ענן ותחזינה עינינו כו',
 14 אלא עוד זאת שהבשר עצמו יראה בגאולה האמתית והשלמה על-ידי משיח
 15 צדקנו בעגלא דידן.

(59) תפלת מוסף. (60) ראה תו"ח ר"פ ויחי. ובכ"מ. וראה המשך מצה זו הנ"ל פס"ג. (61) תבוא כו, ב. (62) ראה יב, כ. (63) ראה פירש"י שופטים יט, ח. (64) ישעי' מ, ה.

אגרות קודש

בי"ה, יו"ד אלול, תשי"ג

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם

זאב שי הלוי

שלום וברכה!

... ת"ח על מ"ש אודות תלמידי הישיבה ובטח יודיע מהנעשה עמדם ובפרט בימי אלול ותשרי, ובטח נשמע גם בישיבתם אשר היתה כאן הצעתי שיוסיפו תלמידי הישיבה (והר"י והנהלה לא כש"כ) בלימוד עבודה זיקע מאמרים ביחוד בימים אלו ומה טוב אשר גם במאנטרעאל יעשו כזאת ומה טוב אשר גם בשאר המקומות.

בברכת כוח"ט.